

NAS GLAS

Glasilo Zveze državnih
nameščencev za Slovenijo

v Ljubljani.

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrletna naročnina „ 10.—

Za inozetstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad. — Pošt. ček. rač. št. 11.467.

Novi načrt uredbe o izpre- membah uradniškega zakona in Glavni Savez.

Glavni Savez nam je poslal pismo z dne
28. septembra t. l., ki se doslovno glasi:

»Povodom objavljenih izveštaja u beo-
gradskim listovima o reviziji zakona o činov-
nicima smatramo za dužnost, da Vas za ovaj
mah kratko i hitno obavestimo, da izradjeni
elaborat od strane trojice članova komisije
za izmene i dopune Zakona o činovnicima i
uredbe o razvrstavanju, predstavlja u stvari
samo pred-projekat, osnovu na kojoj se tek
ima pristupiti detaljnoj obradi in razradi ce-
loga pitanja. Možemo Vam saopštiti, da taj
pred-projekat nije naišao na potpuno odo-
bravanje čak ni u Vladi. Zbog toga je taj elab-
orat sada dostavljen na mišljenje svima Mi-
nistarstvima, koja su pozvana da o njemu
dadu svoje mišljenje. Tek pošto te primedbe
pojedinih ministarstava budu primljene i
sredjene, u Ministarstvu Pravde odrediće se
osobna komisija, kojoj će biti povereno da
izradi projekat uredbe o izmenama i dopu-
nam zakona o činovnicima i uredbe o raz-
vrstavanju, koji će zatim biti podnet Minis-
tarskom Savetu i posle Finansijskom Odboru
Narodne Skupštine, kad se on izbere i kon-
stituiše.

Jednom rečiju, sve što je uradjeno, je u
stvari samo prva, pripremna faza, od koje do
okončanja celog posla ima još dosta.

Molimo Vas obavestite o tome najpogod-
nijim i najhitnijim putem Vaše članove, i sta-
vite im do znanja da je svako uzrujavanje
zbog izvesnih nepovoljnih odredaba, koje ob-
javljene pred-projekat sadrži, preuranjeno i
izlišno.

Predsedništvo Glavnog Saveza je u živom
kontaktu sa merodavnima po ovoj stvari, i
uložiće sve svoje napore da u definitivnom
projektu budu odstranjene sve odredbe, koje
su nepovoljne za pojedine redove državnih
službenika.

Naša Uprava drži ovih dana svako veče
permanente sednice, na kojima će izraditi,
najdalje još u roku od dva dana, svoje sta-
novište povodom najvažnijih odredaba pod-
netog elaborata. Definitivne primedbe pak,
stavice kad primimo sve podatke koje smo
ranije tražili od učlanjenih organizacija. U
ostalom verujemo, da će ovim imati prilike
da se bavi i iduća naša plenarna sednica, u
toku meseca oktobra, za koju će biti dostav-
ljen naknadno osobeni poziv.

Verujemo, da ćemo u daljem radu na iz-
meni i dopuni zakona i uredbe imati moguć-
nosti i prilike, da budemo predstavljeni sa
svojstvom punopravnog člana u komisiji, a
taj rad koji tek predstoji je jedino od značaja
za konačni rezultat cele stvari.

S odličnim drugarskim pozdravom!

Glavni sekretar:

Dr. Milorad R. Dordjević s. r.

Predsednik:

Dr. Mih. T. Jovanović s. r.

Opozorjamo na to pismo svoje člane s
prošnjom, da se ne razburjajo po nepotrebnem
in da s polnim zaupanjem zro na delo Glav-
nega Saveza in naše Zveze, ki bosta storila
vse, kar je v njuni moči, da ostanejo pravice
državnih nameščencev neokrnjene.

Zveza drž. nameščencev za Slovenijo

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1927.

Joža Bekš
tajnik

Milan Paternoster
načelnik

Osnutek uredbe o reviziji uradniškega zakona.

Baš isti dan, ko je imela Zveza državnih
nameščencev svoj izredni občni zbor, t. j. dne
25. septembra t. l., so prispale prve vrsti o
reviziji uradniškega zakona. Med drugimi je
beograjsko »Vreme« prišlo prinašati dobe-
sedni osnutek uredbe o reviziji. Po tem časop-
isu so prinesli tudi že nekatera strokovna
glasila, ali izvadke pa tudi že ves osnutek
uredbe dobesedno. Žal, naša Zveza še ni do-
bila izvirnika te nove uredbe, ki je dvignila
že toliko prahu in izzvala že toliko protestov,
v prvi vrsti iz vrst profesorskega udruženja
in učiteljstva.

Revizija uradniškega zakona in razvrstit-
vene uredbe temelji na členu 326 finančnega
zakona za leto 1927-28, ki pooblašča vlado,
da zamore izpremeniti uradniški zakon z
uredbo. V pooblastilu so tudi smernice, po
katerih se naj izvrši ta revizija ter motivi, ki
utemeljujejo potrebo po tej reviziji. Značilno
je to pooblastilo s stališča, da se z revizijo
redni proračun ne sme prekoračiti. Kakor
je znano, zahteva finančno ministrstvo, da se
morajo vsi državni izdatki skrčiti za 10 od-
sto. Torej ne samo na novo se ne sme obre-
meniti proračuna, celo pristriči ga hočejo za
desetinko. Jasno je, da nam revizija ne bo
prinesla poboljšanja, pač pa poslabšanje dose-
danjega položaja. Že mogoče, da bo pridobil
tu ali tam posameznik, morda celo kar vsa
stroka; toda ti poboljški gredo na rovaš dru-
gim strokam.

Na prvem mestu objavljamo sporočilo
»Glav. Saveza«, ki trdi, da je objavljeni osnu-
tek samo predosnutek, ki ga naj posamezna
ministrstva predelajo v pravi osnutek, da pri-
de pred ministrski svet. Znano nam je iz naj-
zanesljivejših virov, da proučujejo vsa mini-
strstva ta predprojekt z vso naglico, ker
imajo določen za ta posel izvesten rok. Zopet
bode šlo vse na »brzu ruku« in bojimo se prav
resno, da bomo lepega dne zagledali — izvr-
šeno dejstvo. Tolaži nas zavest, da dela tudi
Glavni Savez s polno paro, da prepreči kri-
vičnosti in neenakosti, ki jih je vse polno v

predosnutku. Prav nič pa ne smemo dvomiti
in si ne smemo oči zakrivati pred resnico, da
je ta takozvani predprojekt faktično že prav-
cato pravo ogrodje, ki mu je treba še prave
obleke in izglediti nekaj oblik — in že bo stal
pred nami živ zakon, s katerim se bomo mo-
rali — hočeš, nočeš — sprijazniti.

V doglednem času bo sklicana v Beogra-
du komisija, ki bo prereševala vsa mišljenja
posameznih ministrstev. V to komisijo bo po-
klican tudi delegat Gl. Saveza drž. nameščen-
cev. Naša Zveza se udeleži plenarne seje Sa-
veza po g. načelniku in ekspertu g. dr. Ste-
genšku. Zveza bo zahtevala, da prisostvuje
sejam komisije tudi naš ekspert g. dr. Ste-
genšek, pod čigar vodstvom je že izdelal
pragmatični odsek naše Zveze nov elaborat
(revizijo) uradniškega zakona v vseh potan-
kostih. Ta elaborat bo za našo Zvezo postu-
lat, ki se predloži Glav. Savezu.

Članstvo naj zré v popolnem zaupanju na
vodstvo Zveze, ki se bo zavzelo z vsemi si-
lami, da zavaruje interese državnih uslužben-
cev.

Toda, preiti moramo zopet nekoliko nazaj
k »predprojektu«. Po »Poštnem Glasniku«, ki
je, kakor sporočamo v Vestniku, objavil v
svoji poslednji, prav kar došli številki vso
»Uredbo«, so glavne misli motivnega, sprem-
nega pisma ministrstva pravde k tej uredbi
naslednje:

Načrt uredbe obsega glavna določila prvih
petih poglavij uradniškega zakona, ki tvorijo
osnovni sistem zakona glede prejemkov in na-
predovanja, in deveto poglavje, ki govori o
pokojinah. Ostalih poglavij pa se dotika sa-
mo toliko, kolikor so v zvezi z določili o pre-
jemkih, napredovanjih in pokojninah. Uredba
je sestavni del uradniškega zakona, tako da
preneha z uveljavljenjem te uredbe veljavnost
sedanje uredbe o razvrščanju, ker ima revidi-
rani zakon obenem tudi določila glede raz-
vrščanja. —

Disciplinski postopek se po tej uredbi ne
izpremeni. Komisija je mnenja, da bi morali
posamezni resorti izdelati in predložiti mini-
strstvu pravde detaljirane predloge, če in ko-
likor bi smatrali, da so disciplinski predpisi po-
trebni izpremembe in dopolnitve. Posamezna
ministrstva so bila že pozvana, da izdelajo
predloge k temu poglavju, vendar pa ni noben
resort predložil v tej stvari kakih predlogov.
Nasprotno so se nekatera ministrstva izjavila,
da ne smatrajo za potrebno in dobro, da bi se
disciplinska kompetenca prenesla od upravnih
sodišč na disciplinarne komisije, ki bi bile se-
stavljene v posameznih resortih. (Isto stali-
šče zastopa tudi odsek za sestavo predlogov
k reviziji urad. zakona pri Zvezi drž. nam. za
Slovenijo.) Zato je tudi komisija odložila to
gradivo na poznejši čas, da ne bi zadrževala
s tem revizije onih poglavij urad. zakona, ki
ne dopuščajo nobenega odlašanja več. Komii-

sija je mnenja, da čl. 326 finančnega zakona ne izključuje sukcesivne revizije tudi ostalih poglavij zakona. Izpremembe in dopolnitve k zakonu o drž. prometnem osebju, na katerega se istotako nanaša pooblastilo čl. 326 fin. zak., se uredi s posebno uredbo ker je imelo to osebje tudi doslej svoj specialni zakon in razvrstitveno uredbo.

Službena zvanja, ki jih obravnava predlog o izpremembi in dopolnitvi čl. 11 urad. zakona, so odrejena sedaj za vsak resort posebej. Kesneje, ko bo definitivno izvršena razporeditev zvanj vseh drž. uslužbencev, ki spadajo pod urad. zakon, se sestavi tabela, ki bo v pregledni obliki obsegala zvanja drž. uslužbencev vseh resortov (razen osebja prometnega ministrstva) in ki bo tvorila sestavni del urad. zakona.

Pri pretresanju in presoji določb projekta za revizijo zakona smatra komisija, da je treba imeti stalno v vidiku temeljito izpremembo v sorazmerju položajnih plač II. in III. kategorije napram položajnih plačam I. kategorije, nadalje kreiranje pripravniške službe, določbe o zadobitvi stalnosti, ukinitve 9. skupine I. kategorije in uvedbe nove 4. skupine I. kateg., ker je vse ostalo, razen določb o pokojninah v tesni zvezi s temi osnovnimi izpremembami in dopolnitvami.

Po pooblastilu v čl. 326 fin. zakona se morajo izvršiti izpremembe in dopolnitve določb o prejemkih drž. uslužbencev na osnovi dosedanje porazdelitve. Ker glede na to ni bilo mogoče in tudi ne potrebno segati v osnovno porazdelitev strok in zvanj državne službe, na kategorije po šolski izobrazbi, ki se zahteva v poedinih strokah kot pogoj za sprejem v državno službo, je jasno, da ni iskati vzroka dosedanemu nezadovoljstvu v praktičnem izvajanju tega sistema samega, marveč v omenjenem velikem nesorazmerju med položajnimi plačami I. kategorije na eni in med položajnimi plačami II. in III. kategorije na drugi strani. Ta vzrok je bilo treba odstraniti, da bi bilo mogoče novi sistem osvoboditi dosedanjih nedostatkov in ga dosledno izvesti. Komisija misli, da je dosegla to v svojem projektu na ta način, da je izenačila položane plače II. in III. kategorije s položajnimi plačami I. kategorije od četrte skupine navzdol. Ker je uvrščena v I. kategoriji nova četrta skupina je tako dana možnost, da se sorazmerno in njihovi važnosti primerno razporedi zvanja II. in III. kategorije. Pri tem ne bo nobene nevarnosti, da bi uslužbenci teh

zvanj stremeli za tem, da se preneso njihova zvanja v I. kategorijo kakor se je to dogajalo dosedaj samo iz tega razloga, ker so bile njihove položajne plače tako nizke, da jim ni bila otežkočena samo eksistenca, ampak jim je to zmanjševalo tudi njihov ugled.

V tabeli o razporejanju zvanj je upoštevana tudi ta nova situacija, ker je po eni strani odpadla potreba za nenačelno plasiranje zvanj nižjih kategorij v I. kategorijo, a po drugi strani je v I. kategoriji z uvrstitvijo nove četrte skupine dana možnost, da se iz tretje skupine, ki je določena za vrhovne predstojniške položaje, odpravijo vsa zvanja, ki nimajo značaja šefov, pa so bila poprej porazdeljena v tej skupini, ker je bila razlika med 3. skupino in staro 4. oziroma sedanjo 5. mnogo prevelika. Tako je mogoče sedaj zvanja normalno izvršiti in porazdeliti.

Docela na novi osnovi je ustanovljenačasna služba. Prejšnje zadobivanje stalnosti brez formalnega ozira na obstojanje pripravniške dobe in drž. strokovnega izpita — čeprav je bilo načelno pravilno konstruirano — je zelo obremenjevalo administracijo in ni imelo za pravilni tok službe pravega praktičnega pomena. V novem projektu je to sedaj izenačeno s pripravniškim službovanjem.

V določbah o pokojnini je vprašanje glede vpoštevanja dobe za pridobitev pokojninske pravice obravnavano sedaj ločeno od vprašanja glede določanja količine (izmere) pokojnine, ker so bile dosedanje določbe o tem nepopolne za državo, nepopolne in nejasne. Glede upoštevanja prejšnje dobe, ki je pretekla pred uveljavljenjem novega uradniškega zakona, je mogoče zastopati dvoje stališč: ostrejše in milejše. Zato ima projekt dve varianti, ki bi jima bilo posvečati pri pretresanju in razsojanju predloga posebno pažnjo.

Končno prosi minister pravde, da mu dostavijo ministrstva svoje pripombe k načelu revizijske uredbe, da bi mogel na podlagi teh predložiti vladi definitivni predlog.

Nimamo namena, da bi objavili vso uredbo tudi v našem glasilu ko se je že vsakomur več ali manj znana. Zato se v prvi vrsti priključujemo tudi mi protestu vseh v UJU združenih učiteljskih organizacij, ki je obilježen v spomenici z dne 2. oktobra t. l., poslani na vsa merodajna mesta:

I. Odločno se moramo kot državljani izreči proti uvajanju prakse, da se od parlamenta sprejeti zakoni izpreminjajo z uredbami, četudi imajo iste, kakor n. pr. pri uradniškem za-

konu, po čl. 326. fin. zak. za leto 1927-28. in čl. 94. ustave zakonsko pravno moč.

Še odločnejše se moramo izreči proti uvajanju prakse, da se s tako uredbo hočejo okrniti pridobljene pravice.

Smatramo, da je projekt o reviziji uradniškega zakona v nasprotju s pooblastilom čl. 326. fin. zakona za leto 1927-28 in v nasprotju s tretjim odstavkom čl. 94. ustave, ki se glasi: »Uredbe ne smejo nasprotovati ne ustavi, ne zakonu, zaradi katerega uporabe so izdane. Ne smejo biti v nasprotju z zakonom pooblastitvijo, na katere podstavi so predpisane.«

II. Veliko krivde in nezadovoljstva je povzročilo dejstvo, da se poedini člani uradniškega zakona sploh niso izvajali ali pa so se skušali tolmačiti z uredbami, odloki in finančnimi zakoni, na škodo uradništvu. To je rodilo klic po reviziji! Zato smatramo za prvo dolžnost te revizije, da povzroči izvedbo členov 31., 37., 39., 40., 45., 112., 123., 137.; 152 i. dr. uradniškega zakona na ta način, da predpiše pravila za izvajanje teh členov, oziroma pooblasti ministre poedinih resortov, da izdajo pravilnike za izvajanje teh članov vsak za svoj resor, kolikor ni mogoče izdati skupnih pravilnikov.

III. Še več nezadovoljstva je vzbudilo izpreminjanje in poslabšavanje uradniškega zakona s finančnimi zakoni; zato zahtevamo, da se uradniški zakon vzpostavi in se ukinejo sledeči člani finančnega zak.: čl. 301., čl. 302., čl. 303., čl. 307., čl. 329., čl. 333., čl. 297. i. dr. ter se vzpostavijo člani uradniškega zakona: §§ 31., 140., 123., 137., sklep min. sveta z dne 17. aprila 1924 »Služ. Nov.« br. 901 od 19. aprila 1924, § 139. i. dr.

IV. Spričo naraščajočih življenskih okoliščin in potreb zahtevamo izenačenje prejemkov in ostalih materialnih in pravnih pravic z vsemi dodatki in dobrinami, ki jih predvideva zakon o vojski in mornarici za vojaštvo, ker se smatramo za enakovredne državljane.

V. Uradniški zakon naj se izpopolni samo v toliko, kolikor je treba z ozirom na razmere zvišati in ustaliti prejemke, odpravijo naj se lehibe, ki so se pokazale v praksi ter izdajo tolmačenja; isto velja glede razvrstitelne uredbe.

*Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo,
okusen in izdaten pridatek h kavi*

Milan Paternoster:

Spomini na mednarodni uradniški kongres v Nürnbergu.

(Nadaljevanje.)

Sedaj pa h kongresu samemu.

Takoj po izhodu iz impozantnega kolodvorskega poslopja je nudil delegatom mednarodnega uradniškega kongresa, ki so prispeli iz Francije, Anglije, Holandske, Finske, Belgije, Švice, Avstrije, Češkoslovaške in Jugoslavije, prvo dobrodošlico impozanten, v gotskem slogu postavljen slavolok z napisom: »Dobro nam došli cenj. udeleženci mednarodnega uradniškega kongresa v našem starodavnem Nürnbergu!«

Kongresni vspeled je obsegal:

Dne 17. septembra. Ob 10. uri: Sprejem kongresnih delegatov po nadžupanu v mestni hiši; ob 13. uri: Otvoritev kongresa v umetniškem domu; ob 20. uri: Manifestacija javnih nameščencev v dvorani kulturnega društva.

Dne 18. septembra. Ob 10. uri: Glavno skupščino, ob 15. uri: Predavanje univerz. profesorja E. Ledererja iz Haidelberga o

temi: »Uradništvo v narodnem in svetovnem gospodarstvu.«

Ob 20. uri: Banket na čast inozemskim delegatom v dvorani umetniškega doma.

19. septembra: Izlet v Rothenburg nad reko Tauber.

20. septembra: Ob 10. uri: Zaključno skupščino.

Zvečer: Slavnostno gledališko predstavo v operi (Figarova svatba).

Sprejem delegatov pri nürnbergskem nadžupanu dr. Luppeju v staroslavni mestni hiši je bil nad vse prisrčen. — Po dovršenem nagovoru predsednika zveze nemškega uradništva, dr. Falkenberga, ki je predstavil nadžupanu vse delegate, je sledil pozdravni odgovor nadžupana dr. Luppeja, ki je poudarjal, da ga pred vsem veseli, da more pozdraviti delegate uradn. kongresa, ki so prispeli iz skoro vseh pomembnejših evropskih dežel baš v mestu Nürnbergu, katero mesto je umelo varovati skozi stoletja svojo neodvisnost proti aristokraciji in plutokraciji. Nato je nadžupan osebno razkazal delegatom vse posebnosti in umetnosti, ki jih hrani mestna hiša, med katerimi so posebno znamenite slike nürnbergškega meščana Dürerja. — Zelo zanimive so bile tudi podzemeljske ječe z mučilnico, ki so opremljene z vsem starim mu-

čilnim orodjem. Temu sprejemu je sledila popoldne ob 3. uri otvoritev kongresa v slavnostno okrašeni dvorani »Umetniškega doma«. Preden se pričnemo baviti s potekom tega 2. kongresa »Mednarodnega združenja uradnikov, nameščencev in učiteljev v javni službi« se mi pa zdi umestno poseči v zgodovino postanka tega združenja. Ta zveza se je ustanovila v maju 1925. Večje in manjše zveze uradniških in učiteljskih organizacij in zveze javnih nameščencev sploh so se priključile temu združenju, ki ima danes svoje člane na Angleškem, v Franliji, Nemčiji, Avstriji, Švici, Holandiji, Češkoslovaški, Irski in Finski. — V Nemčiji pripada temu združenju »Splošna nemška uradniška zveza« in ž njo tudi »Zveza nemških ljudskošolskih učiteljev«. — Nastane pred vsem vprašanje: Kaj je doseglo to mednarodno združenje do danes? — Skromne so bile naloge, katere si je stavilo tajništvo v obeh minulih letih:

1. Ojačiti vez z organizacijami vseh priključenih dežel;

2. Dajati priključenim organizacijam potrebna navodila in informacije;

3. izmenjavati podatke o priključenih deželah;

4. iskati stikov s še nepriključenimi deželami.

(Nadaljevanje sledi.)

Stanovanjski zakon.

Za 20. julij naj je bila sklicana v ministru za socialno politiko »konferenca za ukinitvev stanovanjskega zakona«. Nismo čuli in ne čitali, da se je ta konferenca tudi res vršila. Da pa ima vlada resen namen, da zakon ukine, govori jasno že naslov te konference, ki se bode, ako se že ni, vršila danes ali pa jutri, o čemer ni nobenega dvoma. Dovolj se je že izneslo vsepovsodi pro in contra, osobito hišni lastniki so žilavi in vztrajni v svoji borbi za ukinitvev zakona.

Umljivo je, da hoče vsakdo prosto razpolagati s svojo imovino, prav tako je pa tudi nesporno, da ima država pravico sprečav ti špekulacijo. Ako je nemoralno, da se odredi temu ali onemu najemniku s silo, je prav tako, če še ne bolj nemoralno, da hoče ta ali oni bodisi kdorkoli že, izbiti iz stare zgradbe po 2000 odstotkov in več obresti iz vloženega kapitala. V tem primeru je država dolžna, da posreduje, za kar ima pravico po zakonu, ki je bil sankcioniran.

Osobito mi, nezadostno plačani državni uslužbenci se intenzivno bavimo z usodo stanovanjskega zakona. Država nam ni zgradila stanovanj in ni nam dala takih plač, da bi odgovarjale predvojnini v zlatu, zato ni prav nič čudno, če gledamo s strahom na usodo zakona, edinega zakona ki nas je vsaj kolikor-toliko ščitil.

Po našem mišljenju ne bi smela vlada zaiti v sentimentalnosti. Če si ji zdi potrebno, naj nakloni hišnim lastnikom druge ugodnosti, kakor znižanje davščin itd., nikakor pa ne sme privoliti, da se zakon ukine. Ukinitvev zakona ni oportuna niti raz socialno, niti raz humano in tudi ne raz politično stališče. Kaj bode z nami po 1. novembru? Kam naj vsa sirotinja? Državna uprava ne sme pozabiti, da je njena prva dolžnost, skrbeti za svoje nameščence. Ako se ne zaveda te svoje dolžnosti, ki jo je sklenila dogovorno in bi preslišala tudi socialno plat, ki trkamo nanjo brez odmeva, naj se zaveda vsaj političnega momenta. Ali res mislijo v ministru za socialno politiko, da je treba za naklonjenost stotin hišnih lastnikov, odbiti in oškodovati tisoče in tisoče ekonomsko slabejših državljanov, ki tvorijo legijone glasovalne pa tudi narodne vojske?

Ne vemo sicer, kako se bode to vprašanje razvozljalno, zahtevamo pa samo eno: O ukinitvi zakona nobene besede! Kvečjemu o izpopolnitvi in dopolnitvi zakona! Trdno smo prepričani, da nas kraljevska vlada ne požene na cesto, posebno še v momentu, ko se razglašča, da namerava iztrebiti korupcijo in da hoče vse gospodarstvo preroditi in ga postaviti na solidne temelje.

Zena in zadružništvo.

(Nadaljevanje in konec)

Tu pa stoji žena na razpotju. V njeni roki leži rešitev velikega problema. Zasebni kapitalizem stoji na eni strani — obče, skupno gospodarstvo na drugi. Za katerim naj gre? Za mnoge je zadeva jasna in vemo, kam naj krenemo. Mnogi pa se obotavljajo in so neodločni, kaj naj storé, kajti slepi jih goljufivi sijaj.

Kdo naj bo vodnik v tej zadregi? Kdo mora pred drugim naprej? Zadruga. Zadruga mora vedeti, kaj ima storiti. Poizkušati mora, da pridobi tudi žensko čustvovanje za zadružništvo ter mu da s tem novo gospodarsko formo.

Kako pa more to doseči?

Prvič s tem, da bolj jasno in krepko začrtava idejo pokreta. Vsi smo se ravno v zadnjih letih naučili presojeti vse po denarni vrednosti in misliti preveč gospodarsko. Koliko idealizma se je pri tem izgubilo! Tudi v zadrugi smo pogosto preveč poudarjali trgovski moment. A biti je moralo tako in tudi

v bližnji prihodnosti bo moralo biti tako. Toda vzvišeni smoter in vodilni motivi našega dejanja in nehanja pri tem ne smejo obledeti.

Stopimo na plan z idejo skupnosti in nesimo o v vse stanove in vse sloje, zasejmo to misel v jedki materijalizem naših dni, da ohromi in se posuši v njenih močnih žarkih s koreninami vred. Pojdimo s to mislijo med ženske kroge in širimo smisel za skupnost povsodi. Naše ženstvo še lahko pridobimo za ideale in vztrajne so naše žene in dekleta vselej, kadar se v njih vzbudi trdna vera na kaj močnega in velikega. Če se bodo njih srca zavedala velike naloge, ki jo ima naš pokret, potem pride za nami nov rod, ki bo še zvesteje stal na braniku zadružništva, kajti kar je materi ljubo, to je drago tudi otroku. Navdušenje za našo idejo in naš pokret naj prevzame srce in duha naših pridnih žena. Proč z vsemi pomisleki! Poživiti se mora med nami ono navdušenje, kot je vladalo tedaj, ko so se ustanovljale prve zadruge. Mož in žena naj delata skupno, morata delati skupno za zadružno idejo. Potem šele se bomo približali času, ko se gospodarska forma končno ustali.

»Nar. Gospodar«.

Pletenine,

damsko in moško perilo, rokavice, nogavice, kravate, naramnice, čepice, dežniki, damske torbice, listnice itd. si nabavite po najsolidnejši ceni pri

P. Šterk naslednik Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg 18.

Izredni občni zbor Zveze.

25. septembra t. l. se je ob 9. uri vršil v veliki dvorani Mestnega doma izredni občni zbor Zveze. Udeležilo se ga je okoli 250 zborovalcev, med temi osebo ali s pooblastili 154 delegatov, kot zastopnikov 28 pri Zvezi včlanjenih strokovnih in stanovskih organizacij.

V naslednjem objavljamo poročilo, ki je posneto po stenografskih beležkah.

Načelnik »Zveze« g. Paternoster otvori zborovanje ob 9.15.

Po pozdravu g. dr. Djordjeviča, glavnega tajnika G. S., g. dr. Kramerja, narodnega poslanca in vseh delegatov ter članov organizacij nadaljuje: »V poteku tega leta je vstopilo v našo Zvezo toliko novih močnih organizacij, da se je pokazala potreba, dati jim priliko, da si volijo v odbor tudi svoje lastne zastopnike. Naš izredni zbor se vrši torej predvsem v znaku novih volitev. Seveda mi je tudi zajedno srčna potreba, da vam podam pri tej priliki kratko poročilo o delovanju odbora od 1. januarja t. l. pa do danes.

Naše delo je bilo pred vsem usmerjeno v tem pravcu, da se one organizacije, ki stoje še izven Zveze, priključijo naši Zvezi. To se nam je tudi precej posrečilo, kajti prvotno število članov, ki je znašalo koncem t. 1926 2324, je poraslo na število 9300 in sicer jih je od teh 7700 plačujočih, dočim jih pripada 1600 okrožnim skupinam, ki ne plačujejo članarine. Organizacij je včlanjenih danes 32 strokovnih in 8 krajevnih, vseh skupaj torej 40.

Kar se pa tiče drugega delovanja in uspehov Zveze omenjam tudi, da je »Zveza, po večletnem prizadevanju dosegla v tem letu prevedbo kronskih upokojencev na dinarske. Priprave za to prevedbo so že v teku pri posameznih naredbodavcih. Nadaljnji efekt našega delovanja je, da se je meja za znižanje draginskih doklad pri upokojencih, ki je bila prvotno določena s 15 službenimi leti, znižala na 10 službenih let. Gospod predsednik Gl. Saveza dr. Jovanovič se je za to vprašanje osebno zavzel in gre njemu za dosego tega cilja največja zasluga. Navesti moram tudi, da se je nam posrečilo zasigurati pri mestni občini ljubljanski parcelo v Gajevi ulici v svrhu zgradbe »Doma državnih nameščencev za Slovenijo«.

Zveza pripravlja nadalje tudi načrt k noveliranju uradniškega zakona, ki uvažuje vse želje posameznih strokovnih organizacij in ki se bode predložila vsem merodajnim faktorjem že koncem tega meseca.

Kar se pa tiče splošnega delovanja, je Zveza prav točno in skrbno motrila vsako nastalo stanovsko vprašanje ter se v vsakem slučaju obročala na Glavni Savez. Tako smo se opetovano zatekli v zadevi podaljšanja stanovanjskega zakona do Glavnega Saveza in ga prosili, da naj intervenira na merodajnih mestih za ugodno rešitev tega vprašanja z ozirom na državne nameščence. Glavni Savez nam je stal vedno ob strani, tako da smo tudi v tem pogledu pripravili teren tako v Beogradu, kakor tudi v Ljubljani, v kolikor je to bilo sploh v naši moči.

Nadalje poročam, da se je Zvezino načelnštvo udeležilo v teh devetih mesecih sledečih stanovskih zborovanj:

1. skupščine Glavnega Saveza v Zagrebu, 2. občnega zbora finančne kontrole v Celju, 3. občnega zbora »Poštnege matur. društva in 4. plenarne seje Glavnega Saveza v Beogradu, ki se je vršila meseca aprila in pred kratkim zajedno z deputacijo Glavnega Saveza, 5. mednarodnega uradniškega kongresa v Nürnbergu.

Kar se tiče tega kongresa, nočem po nepotrebnem izgubljeti besed, ker bodem priobčil o njem posebno poročilo v »Našem Glasu«, omenim pa le na kratko, da se je tu pokazal uspeh, ki znači, da se je začelo uradništvo skoro v vseh evropskih državah zavedati svojega položaja in tudi svoje moči, tako da bo znalo ukreniti vse ono, kar je treba, da se o pravem času obvaruje vsakega izkoriščanja od strani kapitala, ki ima danes v večini evropskih držav v rokah tudi državno upravo.

Poleg teh zborovanj se je udeležilo naše načelnštvo prireditvev posameznih strokovnih organizacij, porabilo to priliko za osebno agitacijo, navezalo tako novih osebnih stikov in privabilo v našo Zvezo marsikako organizacijo, ki je do tedaj stala ob strani in le od daleč motrila delo naše »Zveze«. O tem ne bom dalje razpravljaj, kajti številke govore in porasta števila članov naše Zveze ne more nihče zanikati.

Kar se tiče delovanja Zveze in delovanja našega odbora moram še poudarjati, da so isto krepko podpirali voditelji posameznih odborovih odsekov in sicer gg. dr. Ferjančič, Ivan Rostan, Piric in dr. Stegenšek, ki je prevzel važno načelnštvo pragmatičnega odseka.

Ker želi g. dr. Djordjevič, zastopnik Glavn. Saveza spregovoriti nekaj besed in ker imamo še več točk na dnevnem redu, zaključujem svoje poročilo, ter prosim g. dr. Djordjeviča, da prevzame takoj besedo«. (Izvajanja glavni. tajnika Gl. Saveza dr. Djordjeviča bomo objavili v prihodnji številki).

Načelnik g. Paternoster se zahvali g. dr. Djordjeviču za poročilo in govor ter odda besedo ministru n. r. in nar. poslancu g. dr. Kramerju. Dr. Kramer: Smatram za svojo dolžnost, da informacije, ki jih je podal g. dr. Djordjevič nadopolnim z nekaterimi podatki, ki sem jih dobil zadnje dni v Beogradu. Stvar revizije uradniškega zakona je po mojih informacijah došla dalje, nego se na prvi pogled vidi. Načrt uredbe je gotov in se nahaja pri poedinih ministrstvih, da za svoje resorte povedo svoje mišljenje. Dejansko je projekt baziran na glavnih principih, ki jih je obrazložil g. dr. Djordjevič.

Jaz se tudi nočem spuščati v podroben potek, hotel bi pa povedati v najkrajših besedah to, kar sem zvedel zadnje dni v Beogradu.

Gre dejansko za poskus, gotove grupe uradništva potom revizije uradniškega zakona spraviti nekoliko na boljše. Gre za drugo kategorijo, ki bo v položaju preiti v prvo kategorijo.

Absolutno se ne želi, da bi finančni efekt, ako pridejo nekatere grupe državnega uradništva na višjo položajno plačo, bil slabši, smatrati pa je, da bodo vsaj v začetku morale sorazmerno biti reducirane njihove draginske doklade. Celokupen efekt ne more biti v številkah za državno blagajno večji, nego je sedaj. Mogoče da se da doseči redukcija državnih izdatkov tudi na ta način, da se izravna pasiva računov z novo redukcijo personala.

Druga stvar pa je pri reviziji dosedanega činovn. zakona in mislim, da je zahteva zlasti pri naš ta, da se dosedanji trdi in nepraktični sistem, ki onemogočuje prestop iz kategorije v kategorijo, preuredi v neko novo formo. Mi smemo in moramo reči, da so vsi v tem enega mišljenja, da je škoda za stari sistem, ki se je zamenjal z novim. Mislilo se je, da se bo našel nekak kompromis, da bi kategorije ostale, toda tako, da bi bilo uradništvu možno prestopati iz 3. v 2.

in iz 2. v 1. kategorijo. To se ni doseglo, ostal je stari ostri sistem kategorij in grup. Kar se tiče doklad, moram povedati, da stoji ta sprememba v ozki zvezi s spremembo položajnih plač. Ker celokupni efekt ne sme državne blagajne obremeniti, se izraža od nekaterih članov komisije tudi bojazen, da bi se gotovim grupam položaj zboljšal, drugim pa ne. Finančni efekt je jako težko pregledati, če prav nočem trditi, da je tako. Vendar pa moram absolutno vpoštevati sedanjo težko privredno krizo.

Revizija činovniškega zakona ima tudi drugo slabo stran. Kakor se čuje glede penzijskih let, za doseglo gotovih grup pri učiteljstvu; čujem tudi, da je politično činovništvo zapostavljeno napram dosedanemu stanju i. t. d. To vse bi se moglo odvrniti in treba paziti, da se ne bodo nekatere stroške oškodovale, da se tem popravi krivica drugim. Kar se tiče stanovanjskih doklad moram omeniti, da res kroži vest, da se namestavajo stanovi. doklade zvišati, toda ta vest je netočna. Točno je, da je zvišanje stanovanjskih doklad v najožji zvezi z zadevo stanovanjskega zakona. Gospod delegat Glavnega Saveza je precej pesimističen, in je ta njegov pesimizem prilično utemeljen. Godi se danes tako, da so se tudi najemniki že pridružili oz. približali tezi (v Beogradu), da je boljše ukiniti stanovanjski zakon, ker se bo potem pričela konkurenca med hišnimi lastniki. Eni bodo morali sicer nekoliko več plačati zato, da bodo drugi plačali nižje najemnine. V mnogih krajih so seveda intencije druge. Jaz se zelo bojim, da se pri najboljši volji ne bo dalo mnogo doseči, ker moramo računati z dejstvom, da stanovanjski zakon sploh ne bo več obstojal. Čas za to je kratek in pričenjale se bodo odpovedi s strani posestnikov.

ako se stranka in posestnik ne bosta mogla zediniti glede nove povišane najemnine.

(Dalje prihodnjič.)

Vestnik.

Poziv vsem drž. uslužbencem — najemnikom! Sporočite vodstvu Zveze državnih nameščencev in upokojevcev vse one hišne gospodarje, ki so zahtevali za novembarski termin pretirane ali celo odušne najemnine. Prosimo pa samo objektivnih sporočil s podatki o predvojni najemnini in s sedaj zahtevanim poviškom. Zveza bo posredovala pri društvu hišnih posestnikov, da se neopravičljive, neopravičene ter pretirane zahteve spravijo v sklad z razmerami, da bodo znosne in sprejemljive za obe strani. Absolutne zaveze, da se doseže poravnava, seveda ni.

Uredba o reviziji uradniškega zakona. Stanovsko glasilo poštne organizacije »Poštni glasnik« št. 19 od 1. oktobra 1927 prinaša v originalu celotni osnutek uredbe o reviziji uradniškega zakona, kateri osnutek je predložila vladi komisija za revizijo uradniškega zakona. Organizacija in posamezniki, ki se zanimajo za ta osnutek, lahko naroče to številko lista pri upravi »Poštnega glasnika« v Ljubljani. Za organizacije, ki so včlanjene v zvezi državnih nameščencev v Ljubljani, stane vsak izvod 1 Din, za ostale organizacije in posameznike pa 2 Din.

Zgodovina pošte v Sloveniji. Obl. organizacija, poštne, telegr. in telefonskih uslužbencev v Ljubljani je izdala in založila knjižico »Ljubljanska pošta«, zgodovinski opis ob 30 letnici njene stavbe. Lična brošura ima 96 strani in sliko ljubljanske glavne pošte ter obsega 5 poglavij. Knjižica ki jo je spisal poštni tajnik Fr. Šemrov, je pisana živahno in poljudno. Poznati bi jo moral vsak slo-

venski inteligent. Zato jo vsem našim naročnikom najtopleje priporočamo. Naroča se pri Obl. organizaciji ptt. uslužbencev v Ljubljani. Stane samo 10 Din.

Vse dopisnike prosimo oproščenja, ker nismo zamogli objaviti poslanih prispevkov zbog nedostajanja prostora. Vse pride na vrsto.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: G. Jos. Soban, viš. pis. predstojnik v Novem mestu nam je nakazal znesek 125 Din, ki so ga nabrali novomeški pisarniški uradniki o priliki poslovilnega večera upokojenima tovarišema gg. višjima pisarniškim oficijaloma Francetu Vogrincu in Adolfu Grom-u. G. Jos. Jaklič v Studencih pri Mariboru 25 Din. Gg. Fran Rojec v Ljubljani, Matija Pečkaj na Vrhniki in Iv. Mravljak v Mariboru po 10 Din. Gg. Adolf Arko v Ljubljani, Kristina Smolnikar v Šoštanjju in Drago Schmit v Trebnjem pa po 5 Din. Najiskrenejša hvala vsem! — Uprava.

Uprava družinske ilustrirane revije „Domači Prijatelji“

javlja, da dobe lahko vsi novi naročniki še vse dosedaj izšle številke od 1 — 9 dokler traja zaloga. Naroča se z dopisnico na upravo Sv. Petra cesta 24. Naročnina je 20.— Din letno.

Hektografični aparati, zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi

pri 4

LUD. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6. Telefon 2980.

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Modna in športna trgovina za dame in gospode
P. Magdič
LJUBLJANA
nasproti glavne pošte.
Telefon int. 438.

Cenejše kot pri razprodajah se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri
J. TRPIN, Maribor
Glavni trg št. 17.

Specialna trgovina ščetarskih izdelkov priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo
M. Mihelič
Ljubljana, Selenburgova ul.

Kupujte pri onih tvrdkah ki inserirajo v „Našem Glasu“.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi
Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.
Na veliko! Telefon 913 Na malo!

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche
Ljubljana, Pred škofijo 21.

Obiščite novo urejeni oddelek za gospode
Trpežno blago Najnižje cene Modna trgovina za dame in gospode
A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

Fran Iglič krojaški atelje
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28
Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Najboljši šivni stroji in kolesa znamk Gritzner in Adler ter švicarski pletilni stroji „Dubied“ za rodbino, obrt in industrijo
Josipa Petelinca
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.
Na veliko Telefon 913 Na malo

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.
Priporočata raznovrstno jesensko in zimsko blago. — Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.
Na obroke proti garanciji uradov.

Najnižje cene!

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani

priporoča svojim članom nakup najfinejše bačke moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, dišav, južnega sadja in sploh vsega specerijskega in kolonijalnega blaga. — Pri večjem odjemu izredne cene. — Velika izbira dežnikov in predpražnikov. Izdeluje najfinejše in najtrpežnejše čevlje vseh vrst po meri innaročilu. — Kdor kupuje v zadrugi, kupuje pri sebi!

Državni uslužbenci, kupujte v svoji zadrugi!